



Συλλογή της Νομολογίας

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 13ης Νοεμβρίου 2012*

«Προσφυγή ακυρώσεως — Πρόσβαση στα έγγραφα — Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 — Σιωπηρή άρνηση προσβάσεως — Προθεσμία ασκήσεως προσφυγής — Εκπρόθεσμο — Προδήλως απαράδεκτο»

Στην υπόθεση T-278/11,

ClientEarth, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο),

Friends of the Earth Europe, με έδρα το Άμστερνταμ (Κάτω Χώρες),

Stichting FERN, με έδρα το Λάιντεν (Κάτω Χώρες),

Stichting Corporate Europe Observatory, με έδρα το Άμστερνταμ,

εκπροσωπούμενες από τον P. Kirch, δικηγόρο,

προσφεύγουσες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους K. Herrmann και C. ten Dam,

καθής,

με αντικείμενο αίτημα περί ακυρώσεως της σιωπηρής αποφάσεως της Επιτροπής που φέρεται να ελήφθη στις 22 Απριλίου 2011 και περιέχει άρνηση προσβάσεως σε ορισμένα έγγραφα σχετικά με τα συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης για τα οποία ζητήθηκε η αναγνώριση από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 18 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ (ΕΕ L 140, σ. 16),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους I. Pelikánová, πρόεδρο, K. Jürimäe (εισηγητή) και M. van der Woude, δικαστές,

γραμματέας: E. Coulon

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Διάταξη

Το νομικό πλαίσιο

- 1 Κατά το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43), όσον αφορά την επεξεργασία των επιβεβαιωτικών αιτήσεων:

«1. Η επιβεβαιωτική αίτηση υφίσταται ταχεία επεξεργασία. Εντός 15 εργάσιμων ημερών από την καταχώριση της εν λόγω αίτησης, το όργανο είτε δέχεται την πρόσβαση του αιτούντος στο ζητούμενο έγγραφο και παρέχει πρόσβαση εντός της εν λόγω περιόδου, σύμφωνα με το άρθρο 10, είτε εκθέτει τους λόγους της ολικής ή μερικής άρνησης, με γραπτή απάντηση. Αν το θεσμικό όργανο αρνηθεί την πρόσβαση εν όλω ή εν μέρει, ενημερώνει τον αιτούντα για τα ένδικα μέσα που διαθέτει, δηλαδή τη δικαστική προσφυγή κατά του θεσμικού οργάνου και/ή την καταγγελία στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, υπό τους όρους που προβλέπονται αντίστοιχα στα άρθρα [263 ΣΛΕΕ] και [228 ΣΛΕΕ].

2. Κατ' εξαίρεση, όπως π.χ. στην περίπτωση αίτησης που αφορά πολύ ογκώδη έγγραφα ή πολύ μεγάλο αριθμό εγγράφων, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 προθεσμία μπορεί, μετά από ενημέρωση του αιτούντα και λεπτομερή αιτιολόγηση, να παραταθεί κατά 15 εργάσιμες ημέρες.

3. Η απουσία απάντησης εκ μέρους του θεσμικού οργάνου εντός της προθεσμίας θεωρείται ως αρνητική απάντηση και ο αιτών έχει το δικαίωμα να ασκήσει δικαστική προσφυγή κατά του θεσμικού οργάνου και/ή να καταγγείλει το ζήτημα στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της Συνθήκης [ΛΕΕ].»

Ιστορικό της διαφοράς

- 2 Οι προσφεύγουσες, ClientEarth, Friends of the Earth Europe, Stichting FERN και Stichting Corporate Europe Observatory, είναι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προστασίας του περιβάλλοντος.
- 3 Με έγγραφο της 22ας Οκτωβρίου 2010, που απεστάλη με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι προσφεύγουσες ζήτησαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει των διατάξεων του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, την πρόσβαση σε διάφορα έγγραφα σχετικά με τα συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης για τα οποία ζητήθηκε η αναγνώριση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 18 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ (ΕΕ L 140, σ. 16) (στο εξής: αρχική αίτηση).
- 4 Με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 12ης Νοεμβρίου 2010, η Επιτροπή ενημέρωσε τις προσφεύγουσες σχετικά, αφενός, με την πρωτοκόλληση της αρχικής αιτήσεως στις 22 Οκτωβρίου 2010 και, αφετέρου, με το ότι η προθεσμία απαντήσεως στην εν λόγω αίτηση είχε παραταθεί κατά δεκαπέντε εργάσιμες ημέρες.
- 5 Με έγγραφο της 7ης Δεκεμβρίου 2010, που απεστάλη με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η Επιτροπή απάντησε στην αρχική αίτηση κοινοποιώντας ένα μοναδικό έγγραφο και αρνούμενη την πρόσβαση στα λοιπά έγγραφα που αποτελούσαν το αντικείμενο της αρχικής αιτήσεως.

- 6 Με έγγραφο της 15ης Δεκεμβρίου 2010, που απεστάλη με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι προσφεύγουσες απέστειλαν στον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, επιβεβαιωτική αίτηση (στο εξής: επιβεβαιωτική αίτηση).
- 7 Με έγγραφο της 12ης Ιανουαρίου 2011, που απεστάλη με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η Επιτροπή ενημέρωσε τις προσφεύγουσες σχετικά, αφενός, με την πρωτοκόλληση της επιβεβαιωτικής αιτήσεως στις 15 Δεκεμβρίου 2010 και, αφετέρου, με την παράταση κατά δεκαπέντε ημέρες, βάσει των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, της ταχθείσας προθεσμίας απαντήσεως, ήτοι μέχρι τις 4 Φεβρουαρίου 2011. Η Επιτροπή δικαιολόγησε την εν λόγω παράταση επικαλούμενη τον σημαντικό αριθμό των εγγράφων στα οποία είχε ζητηθεί η πρόσβαση, την τεχνική φύση των δεδομένων που τα έγγραφα περιείχαν και την ανάγκη πραγματοποίησεως νέων διαβουλεύσεων με τρίτους.
- 8 Με έγγραφο της 3ης Φεβρουαρίου 2011, που απεστάλη με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η Επιτροπή γνωστοποίησε στις προσφεύγουσες ότι δεν ήταν σε θέση να παράσχει οριστική απάντηση εντός της παραταθείσας μέχρι τις 4 Φεβρουαρίου 2011 προθεσμίας, με το αιτιολογικό ότι η ανάλυση που απαιτούσαν τα αιτηθέντα έγγραφα καθώς και οι διαβουλεύσεις με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες της είχαν πάρει περισσότερο χρόνο απ' ό,τι συνήθως. Προσέθεσε ότι είχε την πρόθεση να αποστείλει μια τέτοια απάντηση το ταχύτερο δυνατόν.
- 9 Με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απεστάλη στη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής στις 23 Φεβρουαρίου 2011, οι προσφεύγουσες εξέθεσαν τις ανησυχίες τους όσον αφορά την έλλειψη απαντήσεως της Επιτροπής στην επιβεβαιωτική αίτηση και την κάλεσαν να τους γνωστοποιήσει μια συγκεκριμένη ημερομηνία απαντήσεως.
- 10 Με έγγραφο της 28ης Φεβρουαρίου 2011, που απεστάλη με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η Επιτροπή ανέφερε στις προσφεύγουσες ότι η επιβεβαιωτική αίτηση ήταν υπό εξέταση και ότι θα έκανε ό,τι ήταν δυνατόν προκειμένου να δοθεί μια οριστική απάντηση στην εν λόγω αίτηση πριν από το τέλος του Μαρτίου 2011.
- 11 Με έγγραφο της 7ης Απριλίου 2011, που απεστάλη με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι προσφεύγουσες εξέθεσαν στην Επιτροπή ότι εξακολουθούσε να μην τους έχει αποστείλει ακόμη οριστική απάντηση στην επιβεβαιωτική αίτηση και κάλεσαν την Επιτροπή να τους κοινοποιήσει τα αιτηθέντα έγγραφα εντός προθεσμίας δέκα εργάσιμων ημερών από της 7ης Απριλίου 2011, προσθέτοντας ότι, αν δεν είχαν λάβει απάντηση πριν από τις 22 Απριλίου 2011, θα ασκούσαν προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά της σιωπηρής αρνητικής αποφάσεως σε απάντηση στην εν λόγω αίτηση.
- 12 Με έγγραφο της 14ης Απριλίου 2011, που απεστάλη με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η Επιτροπή πληροφόρησε τις προσφεύγουσες ότι, λόγω νέων εξελίξεων στην επίμαχη υπόθεση και λόγω του κλεισίματος των γραφείων της «για το Πάσχα από τις 21 έως τις 25 Απριλίου 2011», δεν θα ήταν σε θέση να απαντήσει οριστικά στην επιβεβαιωτική αίτηση πριν από τις 22 Απριλίου 2011, αλλά ότι μπορούσαν να ελπίζουν να λάβουν απάντηση λίγο μετά την ημερομηνία αυτή.
- 13 Με έγγραφο της 18 Απριλίου 2011, που απεστάλη με επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι προσφεύγουσες ανέφεραν στην Επιτροπή ότι οι διακοπές του Πάσχα δεν ασκούσαν καμία επιρροή, δεδομένου ότι η επιβεβαιωτική αίτηση είχε αποσταλεί και πρωτοκολληθεί στις 15 Δεκεμβρίου 2010 και ότι είχαν παρέλθει 83 εργάσιμες ημέρες από την εν λόγω αίτηση, ήτοι 68 εργάσιμες ημέρες πέραν της μέγιστης προθεσμίας για την επεξεργασία μιας επιβεβαιωτικής αιτήσεως και 53 εργάσιμες ημέρες πέραν κάθε παρατάσεως της εν λόγω προθεσμίας που μπορεί να γίνει νομίμως δεκτή δυνάμει των διατάξεων του κανονισμού 1049/2001.

- 14 Με απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε ρητή απόφαση, σε απάντηση της επιβεβαιωτικής αιτήσεως της 15ης Δεκεμβρίου 2010, η οποία αφορούσε μέρος των αιτηθέντων εγγράφων (στο εξής: πρώτη ρητή απόφαση).

Διαδικασία

- 15 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 25 Μαΐου 2011, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή κατά της σιωπηρής αποφάσεως περί απορρίψεως της επιβεβαιωτικής αιτήσεώς τους που ελήφθη στις 22 Απριλίου 2011 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).
- 16 Στις 2 Απριλίου 2012, επιδόθηκε στους διαδίκους η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και να καθορίσει την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως στις 5 Ιουνίου 2012.
- 17 Με επιστολή της 17ης Απριλίου 2012, η Επιτροπή πληροφόρησε το Γενικό Δικαστήριο ότι, με έγγραφο της 3ης Φεβρουαρίου 2012 (στο εξής: δεύτερη ρητή απόφαση), που έλαβαν οι προσφεύγουσες με συστημένη επιστολή στις 8 Φεβρουαρίου 2012, είχε λάβει δεύτερη ρητή απόφαση σχετικά με τα αιτηθέντα έγγραφα τα οποία δεν αφορούσε η πρώτη ρητή απόφαση. Με το εν λόγω έγγραφο, η Επιτροπή διατυπώνει κατηγορηματικά τη θέση ότι έχει εκλείψει το έννομο συμφέρον των προσφευγουσών προς άσκηση προσφυγής, οπότε παρέλκει πλέον η έκδοση αποφάσεως επί της υπό κρίση υποθέσεως, και ισχυρίζεται περαιτέρω ότι η προσφυγή κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι προδήλως απαράδεκτη. Συγκεκριμένα, η προσφυγή αυτή ασκήθηκε μετά την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως. Η προσβαλλόμενη απόφαση, ως σιωπηρή απόφαση, ελήφθη κατά τη λήξη της προθεσμίας που διαλαμβάνεται στο άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, ήτοι την 4η Φεβρουαρίου 2011.
- 18 Με έγγραφο της 4ης Μαΐου 2012, οι προσφεύγουσες, κληθείσες προς τούτο από το Γενικό Δικαστήριο, γνωστοποίησαν τις παρατηρήσεις τους όσον αφορά το αίτημα περί καταργήσεως της δίκης που διατύπωσε η Επιτροπή.
- 19 Με έγγραφο της 29ης Ιουνίου 2012, οι προσφεύγουσες, κληθείσες προς τούτο από το Γενικό Δικαστήριο, γνωστοποίησαν τις παρατηρήσεις τους όσον αφορά το απαράδεκτο της προσφυγής που προέβαλε παρεμπιπτόντως η Επιτροπή με το από 17 Απριλίου 2012 έγγραφο, καθόσον η εν λόγω προσφυγή είχε ασκηθεί εκπρόθεσμα.

Αιτήματα των διαδίκων

- 20 Οι προσφεύγουσες ζήτησαν αρχικώς από το Γενικό Δικαστήριο:
- να κρίνει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 4 και, ειδικότερα, τις παραγράφους του 2, 3 και 6, του κανονισμού 1049/2001, καθώς και το άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, του ίδιου κανονισμού·
 - να κρίνει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 4, παράγραφοι 1 έως 4, της συμβάσεως για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε θέματα περιβάλλοντος, η οποία συνήφθη στις 25 Ιουνίου 1998 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 2005/370/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2005 (ΕΕ L 124, σ. 1, στο εξής: σύμβαση του Όρχους)·

- να κρίνει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1367/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, για την εφαρμογή στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας των διατάξεων της σύμβασης του Όρχους σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (ΕΕ L 264, σ. 13)·
 - να ακυρώσει την σιωπηρή απόφαση περί αρνήσεως της προσβάσεως στα αιτηθέντα έγγραφα·
 - να διατυπώσει επιτακτική εντολή βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 4, της συμβάσεως του Όρχους, υποχρεώνοντας την Επιτροπή να επιτρέψει την πρόσβαση εντός ορισμένης προθεσμίας στο σύνολο των αιτηθέντων εγγράφων, εκτός αν προστατεύονται από απόλυτη εξαίρεση προβλεπόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε κάθε παρεμβαίνων.
- 21 Η Επιτροπή ζήτησε αρχικώς από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη, καθόσον αφορά τα 63 έγγραφα που κοινοποιήθηκαν βάσει της αποφάσεως της 19ης Σεπτεμβρίου 2011·
 - να αποφανθεί κατά νόμον επί των δικαστικών εξόδων.
- 22 Με το έγγραφο της 17ης Απριλίου 2012, η Επιτροπή ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως άνευ αντικειμένου·
 - επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως προδήλως απαράδεκτη.
- 23 Με το έγγραφο της 4ης Μαΐου 2012, οι προσφεύγουσες ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να κρίνει ότι, λαμβανομένων υπόψη των προφανών διαδικαστικών καθυστερήσεων της Επιτροπής –κατά πρόδηλη παράβαση των κανόνων της Ένωσης περί της προσβάσεως στα έγγραφα και της διαφάνειας–, δεν έχουν πλέον πρακτικό συμφέρον για την έκδοση αποφάσεως και δεν υπάρχει πλέον συμφέρον για απόφαση επί της υπό κρίση υποθέσεως·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το άρθρο 87 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.

Σκεπτικό

- 24 Κατά το άρθρο 111 του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη. Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 113 του εν λόγω κανονισμού, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αυτεπαγγέλτως, αφού ακούσει τους διαδίκους, να αποφανθεί ως προς το απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως. Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι έχει επαρκώς διαφωτιστεί από τα έγγραφα που προσκόμισαν και από τις εξηγήσεις που παρέσχον οι διάδικοι κατά την έγγραφη και την προφορική διαδικασία, οπότε δεν χρειάζεται να συνεχίσει τη διαδικασία.
- 25 Με το έγγραφο της 17ης Απριλίου 2012, που τέθηκε στη δικογραφία της υποθέσεως ως αίτηση περί καταργήσεως της δίκης, πρώτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι προσφεύγουσες, δεδομένου ότι, κατόπιν της δεύτερης ρητής αποφάσεως που τους κοινοποιήθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2012, ούτε άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής ούτε επικαιροποίησαν το δικόγραφο της

προσφυγής τους υπό το φως της εν λόγω αποφάσεως, απώλεσαν το έννομο συμφέρον τους προς άσκηση προσφυγής κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, οπότε το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να αποφασίσει την κατάργηση της δίκης στην υπό κρίση υπόθεση.

- 26 Δεύτερον, χωρίς να προβάλλει ένσταση απαραδέκτου με χωριστό δικόγραφο, κατά την έννοια του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, η Επιτροπή προβάλλει, επικουρικός, τον ισχυρισμό ότι η προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη, καθόσον ασκήθηκε μετά την εκπνοή της προθεσμίας εντός της οποίας οι προσφεύγουσες μπορούσαν να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η εν λόγω προθεσμία έληξε στις 14 Απριλίου 2011.
- 27 Με τις παρατηρήσεις τους επί της αιτήσεως της Επιτροπής περί καταργήσεως της δίκης, όπως διατυπώθηκαν στο έγγραφό τους της 4ης Μαΐου 2012, πρώτον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η προσφυγή στρέφεται κατά σιωπηρής αποφάσεως της Επιτροπής, η οποία θεωρούν ότι ελήφθη στις 22 Απριλίου 2011, βάσει της αλληλογραφίας τους με την Επιτροπή μεταξύ της 14ης και της 18ης Απριλίου 2011. Δεύτερον, αμφισβητούν ότι η δεύτερη ρητή απόφαση τους κοινοποιήθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2012. Συγκεκριμένα, μόνο μία εξ αυτών ήταν αποδέκτης της εν λόγω κοινοποίησεως. Τρίτον, κατ' ουσίαν, αναγνωρίζουν ότι δεν έχουν πλέον συμφέρον να αποκτήσουν την πρόσβαση στα έγγραφα που είχαν ζητήσει και η Επιτροπή τους είχε αρνηθεί με τη δεύτερη ρητή απόφαση. Τέταρτον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή εσφαλμένως υποστηρίζει ότι έχει λήξει η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως κατά της δεύτερης ρητής αποφάσεως. Εν πάση περιπτώσει, έχουν το δικαίωμα, κατόπιν της εκδόσεως της τελευταίας αυτής αποφάσεως, να τροποποιήσουν τα αιτήματα και τους νομικούς ισχυρισμούς που περιέχονται στο δικόγραφο της προσφυγής στην υπό κρίση υπόθεση. Ωστόσο, οι προσφεύγουσες επιβεβαιώνουν ότι αναγνωρίζουν ότι δεν έχουν πλέον πρακτικό συμφέρον για την έκδοση αποφάσεως και ότι δεν υφίσταται πλέον συμφέρον για να υπάρξει απόφαση επί της υπό κρίση υποθέσεως.
- 28 Στην απάντησή τους στο μέτρο οργανώσεως του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με την τήρηση της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής στην υπό κρίση υπόθεση, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, κατ' ουσίαν, ότι από την αλληλογραφία τους με την Επιτροπή μεταξύ της 3ης Φεβρουαρίου και της 18ης Απριλίου 2011, ιδίως δε από τις δεσμεύσεις που ανέλαβε και ανανέωσε η Επιτροπή επ' ευκαιρία της αλληλογραφίας αυτής να εκδώσει ρητή απόφαση μόλις τούτο καταστεί δυνατό, προκύπτει ότι μπορούσαν δικαιολογημένα να σκεφθούν ότι η λήψη της σιωπηρής αποφάσεως δεν είχε επέλθει κατά τη λήξη της απαιτούμενης προθεσμίας στις 4 Φεβρουαρίου 2011, αλλά σε μια μεταγενέστερη ημερομηνία την οποία τοποθετούν στις 22 Απριλίου 2011.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 29 Το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει, αφού άκουσε τους διαδίκους, να εξετάσει αυτεπαγγέλτως, παρά την αίτηση περί καταργήσεως της δίκης που υπέβαλε τυπικώς η Επιτροπή με το από 17 Απριλίου 2012 έγγραφό της, το παραδεκτό της υπό κρίση προσφυγής με γνώμονα την προθεσμία την οποία διέθεταν οι προσφεύγουσες για να την ασκήσουν.
- 30 Πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής είναι δημοσίας τάξεως, δεδομένου ότι έχει θεσπιστεί προς εξασφάλιση της σαφήνειας και της βεβαιότητας των εννόμων καταστάσεων και προς αποφυγή κάθε δυσμενούς διακρίσεως ή αυθαίρετης μεταχειρίσεως κατά την απονομή της δικαιοσύνης, εναπόκειται δε στον δικαστή της Ένωσης να εξετάζει, ακόμα και αυτεπαγγέλτως, αν τηρήθηκε η προθεσμία αυτή (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Ιανουαρίου 1997, C-246/95, Coen, Συλλογή 1997, σ. I-403, σκέψη 21, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 4ης Απριλίου 2008, T-503/07, Kulykovska-Pawlowski κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 6).

- 31 Κατά πάγια νομολογία, επίσης, οι προθεσμίες προς άσκηση προσφυγής δεν είναι στη διάθεση ούτε του δικαστή ούτε των διαδικών (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 1995, T-514/93, Cobrecaf κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-621, σκέψη 40· της 14ης Ιουλίου 1998, T-119/95, Hauer κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2713, σκέψη 22, και διάταξη του Πρωτοδικείου, της 25ης Ιουνίου 2003, T-287/02, ΑΙΤ κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-2179, σκέψη 20).
- 32 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, καταρχήν τόσο το Δικαστήριο όσο και το Γενικό Δικαστήριο αρνούνται να αναγνωρίσουν, διότι άλλως θα διακυβευόταν το σύστημα των ενδίκων βοηθημάτων που θεσπίζει η Συνθήκη ΛΕΕ, ότι η σιωπή και μόνον του κοινοτικού οργάνου μπορεί να εξομοιώνεται με απόφαση, εκτός αν υπάρχουν ρητές διατάξεις που να καθορίζουν τόσο την προθεσμία, μετά τη λήξη της οποίας το κοινοτικό όργανο που έχει κληθεί να λάβει θέση θεωρείται ότι αποφάσισε σιωπηρά, όσο και το περιεχόμενο της απόφασεως αυτής (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Δεκεμβρίου 2004, C-123/03 P, Επιτροπή κατά Greencore, Συλλογή 2004, σ. I-11647, σκέψη 45· αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 1999, T-189/95, T-39/96 και T-123/96, SGA κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-3587, σκέψη 27, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2009, T-437/05, Brink's Security Luxembourg κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-3233, σκέψη 55).
- 33 Σύμφωνα όμως με το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, η εκ μέρους του θεσμικού οργάνου απουσία απαντήσεως σε επιβεβαιωτική αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού, εντός της τασσομένης προθεσμίας θεωρείται αρνητική απάντηση και ο αιτών έχει το δικαίωμα να ασκήσει ένδικη προσφυγή κατά του θεσμικού οργάνου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της συνθήκης ΛΕΕ.
- 34 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται εξάλλου από τους διαδικούς ότι η προσβαλλόμενη πράξη αποτελεί σιωπηρή απορριπτική απόφαση, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο τονίζει ότι, συγκεκριμένα, όπως τούτο προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, κατά την ημερομηνία της ασκήσεως της προσφυγής ακυρώσεως, ήτοι στις 25 Μαΐου 2011, η Επιτροπή δεν είχε απαντήσει στην από 15 Δεκεμβρίου 2010 επιβεβαιωτική αίτηση των προσφευγουσών και ότι, βάσει των διατάξεων του προαναφερθέντος άρθρου του κανονισμού 1049/2001, οι προσφεύγουσες επιχείρησαν, ασκώντας την προσφυγή τους, να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα αυτού που συνιστούσε αρνητική απάντηση της Επιτροπής.
- 35 Τρίτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τις διατάξεις του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, οι προσφυγές ακυρώσεως ασκούνται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποιήσεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως.
- 36 Βάσει των προαναφερθεισών διατάξεων της Συνθήκης, πρέπει καταρχάς να καθοριστεί η ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε, από νομικής απόψεως, η προσβαλλόμενη απόφαση και, εν συνεχεία, να υπολογιστεί η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής που διέθεταν οι προσφεύγουσες για να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα της εν λόγω αποφάσεως.
- 37 Όσον αφορά τον καθορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία εκδόθηκε, από νομικής απόψεως, η προσβαλλόμενη απόφαση, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως τούτο προκύπτει από τη δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1049/2001, προκειμένου να εξασφαλιστεί ο πλήρης σεβασμός και συνεπώς η πλήρης αποτελεσματικότητα του δικαιώματος προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού, ο νομοθέτης προέβλεψε να συνοδεύσει την εφαρμογή της διοικητικής διαδικασίας σε δύο στάδια, που προβλέπεται αντιστοίχως στα άρθρα 7 και 8 του εν λόγω κανονισμού, με τη δυνατότητα, μεταξύ άλλων, ασκήσεως ένδικης προσφυγής. Τούτο ισχύει ακριβώς στην περίπτωση των σιωπηρών απορριπτικών αποφάσεων, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού.

- 38 Πρέπει να προστεθεί ότι η περιεχόμενη στις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001 αναφορά στην έννοια της απαιτούμενης προθεσμίας, αντί για μια αναφορά σε μια σταθερή προθεσμία, εξηγείται από το γεγονός ότι, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού, η διάρκεια της περιόδου επεξεργασίας μιας επιβεβαιωτικής αιτήσεως μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 15 εργασίμων ημερών κατ' ελάχιστο και 30 εργασίμων ημερών κατά μέγιστο, από την πρωτοκόλληση της αιτήσεως. Κατά συνέπεια, η διάρκεια της απαιτούμενης προθεσμίας, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, πρέπει να υπολογίζεται με βάση την εξέλιξη, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, της διαδικασίας επεξεργασίας, από το οικείο θεσμικό όργανο, των επιβεβαιωτικών αιτήσεων που του έχουν υποβληθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1049/2001.
- 39 Εν προκειμένω, πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο τονίζει ότι δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων ότι η προθεσμία απαντήσεως στην επιβεβαιωτική αίτηση προσβάσεως, που πρωτοκολλήθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στις 15 Δεκεμβρίου 2010, την οποία διέθετε η Επιτροπή, αφού την παρέτεινε κατά δεκαπέντε εργάσιμες ημέρες βάσει των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, έληξε στις 4 Φεβρουαρίου 2011. Βάσει των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 131), του καταλόγου των επίσημων αργιών για το έτος 2010 (ΕΕ 2008, C 166, σ. 18) και εκείνου των επίσημων αργιών για το έτος 2011 για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 2009, C 230, σ. 10), πρέπει να θεωρηθεί ότι ο υπολογισμός αυτός της προθεσμίας απαντήσεως στην επιβεβαιωτική αίτηση δεν είναι εσφαλμένος. Κατά συνέπεια, η απαιτούμενη προθεσμία, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, έληξε εν προκειμένω στις 4 Φεβρουαρίου 2011.
- 40 Όπως προκύπτει από το σύνολο των εκτιμήσεων που εκτέθηκαν στις σκέψεις 35 έως 39 ανωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση, δεδομένου ότι έχει τη μορφή σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως, ελήφθη στις 4 Φεβρουαρίου 2011.
- 41 Όσον αφορά τον υπολογισμό της προθεσμίας την οποία διέθεταν οι προσφεύγουσες για να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής που διαλαμβάνεται στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ άρχισε να τρέχει, σύμφωνα με το άρθρο 101, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, στις 5 Φεβρουαρίου 2011 και έληξε, σύμφωνα με το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, στις 14 Απριλίου 2011, δηλαδή πάνω από ένα μήνα πριν από την άσκηση της προσφυγής στις 25 Μαΐου 2011.
- 42 Το συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί να μεταβληθεί με βάση τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.
- 43 Συγκεκριμένα, επιβάλλεται καταρχάς η διαπίστωση ότι η Επιτροπή ανέφερε βεβαίως ρητώς, με το έγγραφο της 3ης Φεβρουαρίου 2011, ότι είχε την πρόθεση να αποστείλει οριστική απάντηση στην επιβεβαιωτική αίτηση το συντομότερο δυνατόν, κατόπιν, με το έγγραφο της 28ης Φεβρουαρίου 2011, ότι θα έπραττε ό,τι ήταν δυνατόν προκειμένου μια τέτοια απάντηση να παρασχεθεί πριν από το τέλος του Μαρτίου 2011 και, τέλος, με το έγγραφο της 14ης Απριλίου 2011, ότι υπολόγιζε να αποστείλει μια τέτοια απάντηση λίγο μετά τις 22 Απριλίου 2011. Η Επιτροπή, λαμβανομένων υπόψη των ρητών δεσμεύσεων που ανέλαβε εγγράφως, εξεδήλωσε με τον τρόπο αυτό, έναντι των προσφευγουσών, την πρόθεσή της να δώσει, μετά από σύντομο χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2011, οριστική απάντηση στην επιβεβαιωτική αίτηση.
- 44 Εν συνεχεία, το Γενικό Δικαστήριο τονίζει ότι, με το έγγραφό τους της 7ης Απριλίου 2011, οι προσφεύγουσες ανέφεραν ρητώς στην Επιτροπή ότι, ελλείψει οριστικής απαντήσεως στην επιβεβαιωτική αίτησή τους πριν από τις 22 Απριλίου 2012, θα ασκούσαν προσφυγή ακυρώσεως κατά της σιωπηρής αποφάσεως που ελήφθη, κατ' αυτές, κατά την εν λόγω ημερομηνία.

- 45 Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο θεωρεί ότι ουδεμία εκ των δύο περιστάσεων που εκτέθηκαν στις σκέψεις 43 και 44 ανωτέρω μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα, όπως φαίνεται να θεώρησαν τότε οι προσφεύγουσες και προέβαλαν τόσο με τις παρατηρήσεις τους επί της αιτήσεως καταργήσεως της δίκης όσο και με το έγγραφό τους της 29ης Ιουνίου 2012, να μετατεθεί στις 22 Απριλίου 2011 η ημερομηνία λήψεως της σιωπηρής αποφάσεως.
- 46 Συγκεκριμένα, όπως το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε στη σκέψη 31 ανωτέρω, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι οι προθεσμίες προς άσκηση προσφυγής δεν είναι στη διάθεση ούτε του δικαστή ούτε των διαδίκων. Θεωρώντας όμως, όπως τούτο προκύπτει από τα έγγραφα της 4ης Μαΐου και της 29ης Ιουνίου 2012, βάσει της αλληλογραφίας μεταξύ αυτών και της Επιτροπής, ότι η σιωπηρή απορριπτική απόφαση, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, ελήφθη στις 22 Απριλίου 2011, οι προσφεύγουσες θέλησαν προδήλως να έχουν στη διάθεσή τους την προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, μεταθέτοντας την ημερομηνία λήψεως της εν λόγω αποφάσεως και, κατά συνέπεια, την ημερομηνία από την οποία άρχισε να τρέχει η προθεσμία που τους είχε ταχθεί για να ασκήσουν την εν λόγω προσφυγή, καθώς και την ημερομηνία κατά την οποία η προθεσμία αυτή έληξε.
- 47 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή, ως ασκηθείσα εκπροθέσμως, πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της ως προδήλως अपαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 48 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι.
- 49 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο θεωρεί ότι οι διάφορες ρητές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή, με τα έγγραφα της 3ης Φεβρουαρίου, της 28ης Φεβρουαρίου και της 14ης Απριλίου 2011, όπως εξέθεσε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 43 ανωτέρω, δημιούργησαν στις προσφεύγουσες δικαιολογημένες προσδοκίες για την επικείμενη έκδοση οριστικής απαντήσεως στην επιβεβαιωτική αίτηση της 15ης Δεκεμβρίου 2010. Συνεπώς, όπως αυτό προκύπτει από τις παρατηρήσεις τους επί της αιτήσεως καταργήσεως της δίκης, οι προσφεύγουσες μπόρεσαν να σκεφθούν, κακώς βεβαίως, αλλά εξίσου κατανοητώς επίσης αν ληφθούν υπόψη το πόσο ρητές ήσαν οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή, ότι συνεχιζόταν η επεξεργασία της εν λόγω αιτήσεως και ότι η ημερομηνία λήξεως της απαιτούμενης προθεσμίας είχε μετατεθεί.
- 50 Περαιτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σε αντίθεση με τις ρητές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή, με τα από 3 Φεβρουαρίου, 28 Φεβρουαρίου και 14 Απριλίου 2011 έγγραφά της, να δώσει μετά από σύντομο χρονικό διάστημα οριστική απάντηση στην επιβεβαιωτική αίτηση, η εν λόγω απάντηση επήλθε τελικώς μόλις στις 3 Φεβρουαρίου 2012 ήτοι, με μία ημέρα διαφορά, ένα έτος μετά τη λήξη της απαιτούμενης προθεσμίας κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 8 του κανονισμού 1049/2001. Συνεπώς, η Επιτροπή υπερέβη προδήλως και σοβαρώς την εν λόγω προθεσμία.
- 51 Λαμβανομένων υπόψη των εξαιρετικών αυτών περιστάσεων που χαρακτηρίζουν την εκ μέρους της Επιτροπής επεξεργασία της επιβεβαιωτικής αιτήσεως, η Επιτροπή πρέπει κατά δίκαιη κρίση να φέρει, πέραν των δικών της εξόδων, τα τρία τέταρτα των εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν οι προσφεύγουσες. Οι προσφεύγουσες θα φέρουν το ένα τέταρτο των δικών τους εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

διατάσσει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή ως προδήλως απαράδεκτη.
- 2) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να φέρει τα δικαστικά έξοδά της, καθώς και τα τρία τέταρτα των δικαστικών εξόδων των ClientEarth, Friends of the Earth Europe, Stichting FERN και Stichting Corporate Europe Observatory, οι οποίες φέρουν το ένα τέταρτο των δικών τους εξόδων.

Λουξεμβούργο, 13 Νοεμβρίου 2012.

Ο Γραμματέας
E. Coulon

Η Πρόεδρος
I. Pelikánová